

Сталінські КАДРИ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому і місцевому Харківському ордена Трудового Червоного Прапора державного університету імені О. М. Горького

№ 36 (832)

Субота, 10 грудня 1955 р.

Ціна 20 коп.

НАУКОВУ РОБОТУ НА ВИЩІЙ РІВЕНЬ

Програма боротьби за дальший розвиток промисловості, накреслена червоним Пленумом ЦК КПРС, висуває перед наукою ряд питань і проблем, на вирішенні яких зараз зосереджені всі зусилля провідних наукових центрів країни. Колектив учених нашого університету вніс немалий вклад в розробку ряду важливих проблем, які безпосередньо витікають з завдань промислового прогресу. Дослідження професорів Ізмайлова, Пінеса, Палатніки, доцентів Ткача, Давидова, Красовицького, Адамєнка і інших вже наблизили своє застосування на фабриках і заводах і є показовим прикладом того, як можна уміло поєднувати теорію з практикою. Багато робіт, які мають чисто теоретичне значення і належать ученим математичного відділення, біологічного, хімічного і інших факультетів, також продиктовані розумінням перспективи промислового розвитку і являються, таким чином, не менш актуальними і важливими.

Однак не все зроблено нами в науковій галузі тісно пов'язано з практикою і тими завданнями, які витікають з перспектив дальшого прогресу промисловості і сільського господарства. Підводячи підсумки науково-дослідницької роботи за 1955 рік, ми повинні підійти до кожної статті, кожної монографії з точки зору тих високих вимог, які пред'являються нам Комуністична партія і радянський народ. Нас повинні цікавити не тільки чисто кількісні показники, а й показники якісні. Ми не можемо задовольнятися констатуванням того, що всі 188 тем, закінчення роботи над якими планувалося на 1955 рік, виконані і рукописи пред'явлені. Подібний, чисто формальний підхід до справи мав місце на деяких факультетах і кафедрах в минулому році, але він повинен бути вижитий з практики в цьому році. Необхідно, щоб ще до підведення підсумків наукової роботи на Вчених радах виконані роботи були всебічно обговорені на кафедрах, а також була визначена їх теоретична і практична цінність.

Треба сказати, що на деяких кафедрах існувала порочна практика, при якій члени кафедр або боялись відкрито висловити свої критичні зауваження про обговорену роботу або займалися взаємнихваланням, в результаті чого одержували позитивну оцінку роботи, які в дійсності виконані на низькому науковому рівні. При обговоренні наукових робіт необхідно створити творчу атмосферу, яка можлива тільки при умові розгорнутої критики і самокритики. Роботи, що одержали позитивну оцінку, повинні рекомендуватися до друку. Ті ж роботи, які поступають «в архів», навряд чи можуть вважатися закінченими, а їх автори — такими, що виконали свій план.

А між тим у нас є товариші, які роками нічого не друкують і невідомо по якому праву продов-

жують займати доцентські і навіть професорські посади. Треба також указати на той факт, що ряд товаришів, які багато років тому закінчили аспірантуру і залишені при університеті, і досі не висунули своїх дисертацій до захисту (Боянович, Мартем'янов, Коноваленко, Дмитренко, Бузнік).

Обговорення наукових робіт повинно виявити недоліки не тільки в області організації, а і в області планування наукової роботи. Безсумнівно, що справжній успіх в науковій роботі може мати місце там, де зусилля всіх членів кафедр спрямовані на розробку певної проблеми. Створення справді наукових колективів є одним з важливих завдань як в області успішного розвитку даної науки, так і в області виховання висококваліфікованих кадрів. Треба визнати зовсім недопустимим той факт, що, наприклад, на філологічному факультеті запланована на 1956 рік наукова робота 38 чоловік над 17 проблемами, тоді як кількість проблем можна було б легко звести найбільше до 5 (по кількості кафедр).

Деякі кафедри, плануючи наукову роботу на наступний рік, штучно зменшують кількість проблем, тоді як по суті проблем виявляється стільки ж, скільки заплановано тем. Подібні явища свідчать про те, що наукові зусилля членів кафедр роз'єднані, і кожний член кафедри приречений на самотність у своїй роботі. Планування науково-дослідної роботи — складний і відповідальний процес. Від того, наскільки вдало продуманий і складений план, буде залежати і успіх наукової роботи кафедри.

Ряд нових проблем, висунутих в останні роки радянської наукою, зобов'язують кафедри не топтатися на одному місці, не повторювати зади, а сміливо братися за рішення більш актуальних завдань. В області фізики — це завдання, зв'язані з проблемою напівпровідників і фізики металів; в області хімії і біології — це завдання застосування радіоактивних ізотопів і мічених атомів; в області геології — це завдання, зв'язані з розвідкою нафти і газу на Україні; в області філології — вивчення специфіки художньої творчості і т. д.

Накреслення перспективного плану науково-дослідної роботи, на жаль, свідчить про певний консерватизм і нерішучість в постановці перелічених питань. Завдання нашої партійної і профспілкової громадськості полягає в тому, щоб піддати гострій критиці перспективний план, виявити в ньому слабкі ланки і закликати вчених до сміливої і новаторської постановки питань, продиктованих вимогами технічного прогресу і практикою комуністичного будівництва.

Лекторії фізико-математичного факультету

7 грудня цього року почав свою роботу лекторії фізико-математичного факультету. В плані роботи лекторія цікаві лекції на актуальні теми фізичного і математичного циклів: проблема використання в сучасній техніці напівпровідників, використання атомної енергії в мирних цілях, проблема міжпланетних польотів, «розумні» літальні машини і інші. Студенти і викладачі фізико-математичного факультету будуть слухати лекції також про проблему довголіття, мирних цілях.

про творчість Сергія Єсеніна тощо. Читати лекції в лекторії дали згоду заслужені діячі науки, дійсні члени Академії наук УРСР професори М. П. Барабашов, А. К. Вальтер, член-кореспондент АН УРСР професор Н. І. Ахієзер, проф. Я. П. Бланк, доцент Б. І. Веркін і інші.

Лекторії розпочав свою роботу лекцією дійсного члена АН УРСР проф. А. К. Вальтера на тему «Використання атомної енергії в мирних цілях».

Університетський тиждень

Комсомольські збори першокурсників

В комсомольській групі першого курсу російського відділення філологічного факультету відбулися тематичні комсомольські збори. «В людині все повинно бути красивим» — ось тема, яка стала предметом обговорення комсомольців.

З доповіддю виступила Л. Орлова, член групового комсомольського бюро. Основну увагу доповідка приділила життю комсомольців групи.

Після доповіді виступили комсомольці: Додонов, Лобода, Нестеров, Емельянова, секретар комсомольського бюро філологічного факультету М. Лісовий, член комітету комсомолу ХДУ В. Байбіков та викладач М. В. Черняков.

Л. СМІРНОВ.

Товариська зустріч

4-го і 5-го грудня в гостях у наших спортсменів перебували студенти-спортсмени Ростовського державного університету імені В. М. Молотова. Вони провели товариські зустрічі з волейболу і баскетболу зі збірними командами університету.

Гра чоловічих волейбольних команд закінчилася перемогою наших спортсменів (рахунок 3:2). Треба сказати, що ці гри наші волейболісти могли б провести на більш високому рівні і мати кращий результат. Зустріч баскетболістів також закінчилася на нашу користь (69:51).

Ростовські баскетболісти показали хорошу техніку гри і виграли зустріч з рахунком 49:26.

І. ПЕТРОВ.

Новий склад ради ДСТ «Буревісник»

Недавно відбулася звітно-виборна конференція добровільного спортивного товариства «Буревісник». Після доповіді г. Лозінського учасники конференції обговорили актуальні питання своєї роботи і обрали нову базову Раду ДСТ «Буревісник» в складі тт. Буянікіна, Лозінського, Балакліцького, Марініна, Сатнікової, Терленка, Клугмана, Поправко, Голишева, Ломтевої, Петрової.

Головою Ради обраний т. Лозінський.

КОНФЕРЕНЦІЯ, ПРИСВЯЧЕНА 50-РІЧЧЮ РЕВОЛЮЦІЇ 1905 РОКУ

В п'ятницю, 9 грудня, в актовому залі університету почала роботу наукова конференція, присвячена 50-річчю революції 1905 року. Конференцію відкрив вступним словом ректор університету, професор І. М. Буланкін.

З доповіддю «50 років першої російської революції 1905—1907 років» виступив кандидат історичних наук В. І. Астахов.

Конференція продовжиться до 17 грудня. 7 грудня почалась і студентська наукова конференція, присвячена цій даті.

На кафедрах

Вклад в науку

Наукова робота кафедри фізики твердого тіла в останні роки ведеться в основному по двох проблемах.

Одна з них — рентгеноструктурне і електрографічне дослідження структури конденсованих тіл. Робота велася тут по кількох напрямках.

Велика група експериментальних робіт була присвячена розробці нової апаратури. В результаті діяльності кафедри (проф. Б. Я. Пінес, кандидат наук О. І. Бублик, аспірант В. Д. Безверхий, асистент А. Ф. Сіренко) створені світлосилові джерела рентгеновського випромінювання, розбірні гострофокусні рентгеновська трубка, трубка з гострим лінійчатим фокусом і імпульсна рентгеновська трубка. Ці прилади зараз одержали широке розповсюдження.

В 1952 році проводилася Всесоюзна нарада по світлосилових джерелах рентгеновського монохроматичного випромінювання. В основу її були покладені підсумки діяльності нашої кафедри в галузі створення вказаної нової апаратури.

В 1954 році проф. Пінес написав монографію «Гострофокусні рентгеновські трубки і прикладний рентгеноструктурний аналіз», яка вийшла з друку в 1955 році. Вона узагальнює досвід, набутий кафедрою при створенні і експлуатації гострофокусних трубок.

Велика група робіт, які входять в першу проблему, були проведені на кафедрі по електрографічному дослідженню найтонших плівок металів і сплавів (професор Б. Я. Пінес, кандидат фізико-математичних наук О. І. Бублик). Успіх цих робіт в значній мірі обумовлений тим, що на кафедрі був створений високотемпературний електронограф дуже простої конструкції.

Друга проблема, яка розробляється на кафедрі, — явища самодифузії і гетеродифузії в неоднорідних конденсованих тілах. По цій проблемі виконана велика кількість робіт. Перш за все треба відзначити роботи, присвячені вивченню механізму і кінетики спікання металічних порошків (проф. Б. Я. Пінес, кандидат фізико-математичних наук Я. Е. Гегузіл). Всі дослідження цього напрямку засновані на дифузійній теорії спікання, запропонованій проф. Б. Я. Пінесом.

Кафедрою виконано і цілий ряд інших робіт. Колектив кафедри подає також допомогу лабораторіям різних підприємств і організацій. Співробітники кафедри виконали ряд тем в творчій співдружності з лабораторіями заводів ХЕМЗ'у, ХТГЗ, «Серп і молот» і ін. Одержані результати передавалися підприємствам у вигляді звітів. На всі виконані роботи є позитивні відгуки заводів.

В багатьох експериментальних дослідженнях, що проводилися в лабораторіях кафедри, активну участь приймали студенти старших курсів — або як члени студентського гуртка, або як дипломники, чий теми, як правило, були зв'язані з основною проблематикою кафедри. Студенти являються співавторами 20 наукових друкованих робіт.

Всього співробітниками кафедри в післявоєнний період опубліковано більше 100 робіт, кандидатські дисертації захистили 10 чоловік. За роки свого існування кафедра випустила більше 250 спеціалістів, які успішно працюють в різних галузях народного господарства.

Колектив кафедри твердого тіла успішно працює над підготовкою висококваліфікованих кадрів фізиків, вирішує складні наукові проблеми, що стосуються вивчення металів і сплавів.

О. БУБЛІК.

Обговорення нової вистави

За ініціативою студентів університету в неділю, 4 грудня, відбулось обговорення нового спектаклю Харківського державного академічного драматичного театру ім. Т. Г. Шевченка «Перша весна» (автори Г. Ніколаєва і Ф. Раїзінський).

Після закінчення вистави на сцені театру зібралися майже всі її учасники. Обговорення відкрив завідувач літературною частиною театру А. Г. Горбенко. Він закликав присутніх поділитися враженнями від побаченого спектакля. Потім виступили студенти університету С. Заславська, В. Матейченко, Н. Шереметьєва, І. Муромцев, А. Шаранов. Учасники обговорення та артисти тепло вітали виступаючих.

В організації обговорення і його проведенні студентам допомогли зав. кафедрою української літератури доцент А. М. Ніженець та викладач В. М. Боянович.

С. ГРИГОР'ЄВ.

Комсомольські літучки

Комсомольське бюро економічного факультету з метою найраціональнішого використання студентами часу для занять вирішило практикувати в групах, де це можливо, комсомольські літучки замість зборів.

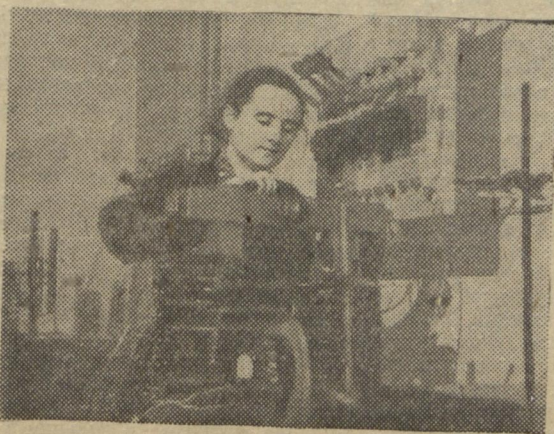
20—30-хвилинна літучка, добре підготовлена і проведена, безперечно буде корисна зараз і вивільнить для самостійної роботи студентів додатковий час.

С. ГРАЧ.

ДОПОМОГА СТАРШИХ

На хімічному факультеті студенти старших курсів взяли шефство над першокурсниками. В гарячі передсесійні дні вони допомагають студентам першого курсу правильно організувати робочий час, дають поради, як краще підготуватися до здачі екзаменів.

О. ІВАНОВА.

Старший лаборант кафедри твердого тіла Р. Антуф'єва біля електромагніта.

Аспірант А. Бунтарь біля електронографа. Фото О. Кузіна.

Ретельно розробити п'ятирічний план наукової роботи

На кафедрі російської мови

Кафедра російської мови філологічного факультету в наступну п'ятирічку буде продовжувати роботу над проблемами русистики і славістики як в історичному, так і в оглядовому плані, включаючи в обидві групи робіт поряд з дослідженнями теоретичного характеру учбові посібники для вузів і середньої школи.

Завідуючий кафедрою доцент М. М. Баженов запланував за собою ряд робіт з синтаксису російської мови, серед них «Аналіз II тому «Грамматики русского языка» АН СРСР, 1954», який дає можливість автору в процесі детального розбору змісту академічної «Грамматики» висловити і власні погляди на ті чи інші синтаксичні явища. Не менш суттєву частину планованої доцентом Баженовим роботи складає синтаксичний розділ учбового посібника з сучасної російської літературної мови для університетів і педагогічних інститутів, першу частину якої виконає (поза офіційним планом наукової роботи) доцент О. М. Фінкель.

Поза планом проходить робота М. М. Баженова разом з доцентом О. М. Фінкелем над підручником російської мови для середньої школи (варіант 1956—1957 рр. вже в наборі). В співстворстві з доцентом Харківського театрального інституту Р. А. Черкашиним М. М. Баженов готує до випуску в видавництві ХДУ учбовий посібник до факультативного курсу виразного читання (на російській мові), в співстворстві з кандидатом філологічних наук Н. А. Федотовою — невелику роботу про другорядні члени речення.

Доцент О. М. Фінкель в 1956 році закінчує докторську дисертацію об'ємом 25—30 друкованих аркушів на тему: «Способи вираження причинно-наслідкових зв'язків в простому реченні російської літературної мови», після чого звернеться до дослідження аналогічних явищ в складно-підрядному реченні (в монографії об'ємом 10—15 друкованих аркушів). Своєю науковою п'ятирічку О. М. Фінкель завершить невеликою (4—5 друкованих аркушів) роботою про подвоєння слів і його функції в російській літературній мові. Про позапланову тематику доцента О. М. Фінкеля частково сказано вище. Крім того, О. М. Фінкелем намічено ряд статей в спеціальних журналах і «Наукових записках філологічного факультету». Подібні (поза основним планом) роботи намічаються і іншими членами кафедри.

Доцент В. П. Бесєдіна-Невзорова, яка закінчила в цьому році свою докторську дисертацію, на 1956—1960 рр. планує монографію з історії розвитку синтаксичного ладу російської і інших слов'янських мов на тему: «Синтаксичні функції займенників в пам'ятках староруської писемності».

Кандидат філологічних наук Г. І. Шкляревський передбачає закінчити в 1958 році свій «Курс історії російської літературної мови» з тим, щоб зосередити потім свої дослідницькі інтереси на мовних засобах комічного і сатири в російській літературі XVIII—XX сторіч.

Старший викладач Ф. О. Коноваленко продовжує роботу над особливостями авторської мови в епопеї О. М. Горького «Жизнь Клима Самгина». Першу (закінчену) частину дослідження, яка пов'язана з питаннями синтаксичного характеру, тов. Коноваленко висуває до захисту на здобуття ступеню кандидата філологічних наук, робота ж над другою частиною дослідження (лексика і фразеологія) складе предмет наукових шукань Ф. О. Коноваленка на протязі 1956—1960 рр.

Викладач Л. Ф. Бузнік, закінчивши кандидатську дисертацію на діалектологічну тему, приступає до роботи над монографією про вплив російської літературної мови на болгарську мову, яку вона на протязі кількох років викладає і якою практично володіє.

Кандидат філологічних наук Н. А. Федотова планує на п'ятирічку роботу про складні члени речення в сучасній російській літературній мові, поширюючи це поняття, яке, звичайно, відноситься тільки до присудка, і на інші члени речення.

Кандидат філологічних наук В. А. Козьменко в 1956—1960 рр. буде працювати над семантико-граматичною темою: «Втрата повнозначності і явище переходу самостійних частин мови в службові в російській літературній мові».

Таким чином, наукова тематика членів кафедри російської мови вкладається в невелику кількість проблем, не втрачаючи при цьому необхідної різноманітності, яка відповідає науковим інтересам кожного працівника і не порушує певного профілю кафедри. Найважливіше тепер — виконати намічене як кількісно, так і якісно.

М. М. БАЖЕНОВ,
зав. кафедрою російської мови, кандидат педагогічних наук.

Про п'ятирічний план кафедри петрографії

Наукові дослідження співробітників кафедри петрографії на протязі п'ятирічки, що закінчилась, проходили в руслі основної проблеми факультету: «Геологічна побудова, історія формування і корисні копалини Великого Донбасу та суміжних територій».

Основну увагу ми звертали на вивчення літології палеозойських відкладень Донбасу, які вміщують в собі цінні корисні копалини, як-то: кам'яне вугілля, вапняки, доломіти та інші.

За п'ятирічний період були виконані і опубліковані роботи по дослідженню кам'яновугільних відкладень Донбасу, що становлять великий інтерес для вивчення умов утворення порід і вугілля, вугленосної товщі Донбасу, а також по розвідці нових вугленосних площ. Були закінчені також роботи по геології і петрографії пермських доломітів Донбасу, які виконані за замовленням виробничих організацій.

В 1954 році професор Логвіненко М. В. виконав звітну—узагальнюючу роботу «Історія осадконагромадження в Донецькій геосинкліналі». Ця робота була зачитана на ювілейній сесії університету і одержала високу оцінку з боку виробничників.

Крім цієї основної тематики, проводилось дослідження літології третинних і четвертинних відкладень Великого Донбасу і Причорноморської впадини (проф. Ремезов Н. А., доц. Белік П. Г.), вивержених порід Приазов'я (доц. П. Г. Белік), розроблялись питання методики дослідження (проф. Логвіненко М. В.) і деякі інші наукові питання.

Співробітники кафедри приймали участь в 10 Всесоюзних нарадах і конференціях, де неодноразово виступали з доповідями. Так, наприклад, на 2 Всесоюзній нараді геологів-вугільників в березні 1955 року в Ленінграді з доповіддю на тему «Завдання мінералогії і петрографії в галузі вивчення вугленосних товщ» виступав професор М. В. Логвіненко. З доповіддю на тему «Карбонатні конкреції в вугленосній товщі західної частини Донбасу» виступив аспірант П. В. Заріцький.

Співробітники кафедри брали активну участь в дискусії з літології осадочних порід, а також виступали в пресі і на I Всесоюзній нараді по осадочних породах в Москві в листопаді 1952 року (проф. М. В. Логвіненко). За п'ятирічний період опубліковано в «Записках геологічного факультету ХДУ» 9 наукових робіт, в журналах Москви, Ленінграда, Львова та в спеціальних виданнях Академії наук СРСР 12 наукових робіт, а також дві монографії в видавництві ХДУ. Три роботи виконані в співдружності з вченими Москви і Ленінграда.

На наступну п'ятирічку (1955—1960 рр.) співробітники кафедри петрографії планують продовження досліджень літології палеозойських відкладень Донбасу і його околиць. Питаннями зміни осадочних порід буде займатися професор М. В. Логвіненко, вивченням літології нижнього карбона Донбасу — аспірант М. Е. Долуда, пермських відкладень Шебелінської і інших газоносних структур — аспірант О. Ф. Ряхів, вивченням вивержених дайкових по-

від Донбасу — доц. П. Г. Белік. Крім цього, співробітники кафедри будуть займатися дослідженнями тріас — гірських відкладень Криму. Частково ці дослідження вже почалися в 1954—55 році.

Кримська тематика поряд з донецькою є традиційною тематикою геологів Харківського університету. Один з основоположників школи харківських геологів, видатний вчений професор Харківського університету І. Ф. Леваковський коло 100 років тому почав свої дослідження в Криму. З того часу геологію і мінералогію Криму в Харківському університеті в тій чи іншій мірі займалися майже постійно. Так друковані роботи з кримської тематики мають такі вчені: проф. Д. Н. Соболев, проф. Н. А. Ремезов, проф. К. Н. Савич-Заблоцький, проф. С. П. Попов, який видав монографію «Мінералогія Криму в 1938 році» і інші.

Співробітників кафедри в Криму приваблює в першу чергу так звана «Таврійська формація», що складає основу кримських гір. Її виділив ще в 1900 році Фогт, але, на жаль, вона залишилась майже не вивчена. Разом з тим, не знаючи таврійської формації, неможливо вирішувати цілий ряд питань геології Криму і практичні питання розвідання корисних копалин.

Невеликий колектив кафедри (3 чол.) намагається як можна більше зробити в галузі наукових досліджень. Однак цьому заважає відсутність приміщень і майже позна відсутність устаткування.

Проф. М. ЛОГВІНЕНКО,
завідуючий кафедрою петрографії.

Наблизити наукову роботу студентів до питань виробництва

Липневий Пленум ЦК КПРС, накресливши шляхи дальшого технічного прогресу, вказав на необхідність всебічного зміцнення зв'язку науки з виробництвом, наближення наукової тематики до практичних питань. Наш університет має зв'язки з багатьма промисловими і сільськогосподарськими підприємствами країни. Однак більшість кафедр природничих факультетів неохоче залучають студентів до участі у виконанні виробничих тем, не приділяють потрібної уваги організації літньої практики студентів.

В цьому році вперше була організована загальноуніверситетська студентська конференція по матеріалах літньої практики. На

географічному і геологічному факультетах, крім звітів про практику, студенти разом з викладачами обговорили недоліки в організації практики. Конференція пройшла і на філологічному факультеті, де студенти доповіли про наслідки діалектологічної експедиції, яка проходила в 8 районах Ворошиловградської області.

Як недолік конференції, треба зазначити те, що вона носила характер звітів, хоча малося на увазі скласти її з робіт, які б являли науковий інтерес. Це пояснюється тим, що перед проходженням практики студенти не одержали конкретних тем і їх робота недостатньо контролювалась. Досвід кафедр фізико-матема-

тичного, біологічного і хімічного факультетів показав доцільність залучення студентів до виробничих тем кафедр. Над цими темами студенти в більшості випадків працюють сумлінно і з охотою. Але, на жаль, така робота покищо до ручається небагато, бо кафедри чомусь бояться доручати студентам роботи, пов'язані з певними строками.

Наближення тематики наукових робіт студентів до практичних питань значно поліпшить якість їх підготовки як майбутніх спеціалістів, навчить творчо, самостійно вирішувати конкретні завдання.

Голова Президії СНТ Харківського університету.
Л. КУКУШКІН,

НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ І ІНТЕРЕСИ ДЕРЖАВИ

Недавно загальні збори партійної організації хімічного факультету розглянули перспективний план наукової роботи колективу на наступну п'ятирічку (1956—1960 рр.). Потім цей план було розглянуто також на засіданні Вченої ради факультету.

В яких же напрямах будуть працювати хіміки найближчі п'ять років і чим обумовлено вибір цих напрямів?

Центральний Комітет КПРС Радянський уряд поставили завдання перед працівниками промисловості, науки і техніки забезпечити безперервний технічний прогрес нашої країни на основі розвитку вітчизняної науки і використання досягнень радянських і зарубіжних вчених у практиці виробництва. Кожен радянський науковий працівник, кожен колектив науковців повинен невідомо працювати над практичним здійсненням цих завдань. Партія та Уряд. Колектив хіміків університету сприйняв ці завдання як генеральну лінію в своїй науковій роботі і всебічно обмірковував способи її здійснення в наших умовах.

Хімія є науковою основою ба-

гатьох галузей виробництва. На основі хімічної науки побудовані технологічні процеси хімічної промисловості, чорної та кольорової металургії, харчової, фармацевтичної, лісохімічної та інших галузей виробництва. Завдання підвищення ролі працівників хімічного факультету університету у технічному прогресі цих галузей промисловості можна вирішувати різними засобами.

Можна було б як головне завдання плану наукової роботи на п'ятирічку поставити обслуговування якогось підприємства чи якоїсь галузі промисловості. Проте такий шлях наближення наукової роботи хіміків університету до потреб практики виробництва не можна вважати правильним, якщо цей шлях можливий для хіміко-технологічних факультетів, то для університетських хіміків такого роду поворот в науковій роботі наших умов є неправильним. Перш за все він привів би до розриву між науковою роботою і педагогічним процесом. Адже університет готує хіміків, як спеціалістів загально-наукової дисципліни, для лабораторної та педагогічної роботи. В такому плані і побудовано у нас учбовий процес. Наші викладацькі кадри ростуть і розвиваються перш за все як спеціалісти теоретичної хімії. Оскільки наукова робота у

вищій школі покликана забезпечити високу якість підготовки кадрів молодих спеціалістів, то спеціальні курси, які створюються нашими найбільш кваліфікованими професорами і доцентами, будуються на основі їх наукової роботи. По-друге, при такому підході до справи визначення змісту і напрямку наукової роботи в галузі хімії в ХДУ ми змушені були б ігнорувати ті теоретичні напрями наукової роботи, які складаються за післявоєнний час і які безумовно вже тепер мають велику цінність. Такий підхід до справи означав би недооцінку значення розвитку теорії хімічної науки. Проте навряд чи слід доводити, що прогрес у теорії є необхідною передумовою тривалого розвитку техніки, технології.

Колектив наукових робітників хімічного факультету прийшов до висновку, що ті основні напрями наукової роботи, які склалися за останні десять років, мають всі підстави розвиватись і далі.

Один з цих напрямів, а саме «Дослідження властивостей електролітів у розчинах», який очолює видатний вчений М. А. Ізмайлов, тепер вже являє собою наукову школу, роботи якої широко відомі в Радянському Союзі і за його межами. Теорія розчинів електролітів, автором якої є М. А. Ізмайлов, стає тепер загальною наукою. Висновками цієї теорії користуються учні у нас і за кордоном. На наступну п'ятирічку намічається дальший розвиток досліджень у цій галузі, які мають привести до створення єдиної те-

орії дисоціації електролітів у розчинах як водних, так і неводних. Крім великого науково-теоретичного значення, розвиток згаданої теорії створить основу для удосконалення сучасних методів контролю виробництва, в тому числі і автоматичних методів, а також дасть можливість побудувати нові технологічні процеси, які проходять у розчинах.

На прикладі розвитку проблеми «Дослідження властивостей електролітів у розчинах» можна бачити, як наполеглива і серйозна теоретична наукова робота на певному ступені свого розвитку створює можливість одержати цінний практичний результат. Наслідки досліджень групи співробітників на чолі з М. А. Ізмайловим вже тепер застосовуються для контролю виробництва у нафтовій та харчовій промисловості.

Другим напрямом наукової роботи хіміків буде продовження досліджень у галузі рівноважних і квазірівноважних гетерогенних систем. Роботи в цьому напрямі очолює Л. С. Палатнік. Під його загальним керівництвом буде продовжено дослідження процесів, які відбуваються у металевих стопах під час оброблення поверхні металевих виробів з метою підвищення їх тривалості; дослідження активності металевих порошків, які можуть бути використані в металокераміці; дослідження можливості заміни отруйних солей, живих у гальванотехніці, неотруйними. Поруч із значними теоретичними результатами, які будуть одержані в процесі розроб-

лення вказаної проблеми, деякі наслідки роботи безумовно знайдуть корисне застосування у практиці роботи підприємств.

Третім напрямом наукової роботи буде розроблення проблеми: «Спектрофотометрія багатокомпонентних систем». Дослідження в цій галузі ведуться вже декілька років групою хіміків під керівництвом доцента М. П. Комаря. Вже одержано важливі теоретичні результати, які будуть розвиватись далі. Поруч з цим планом передбачено розроблення практичних висновків з раніш одержаних результатів. Ці практичні висновки являтимуть собою методи, за допомогою яких хіміки-аналітики зможуть швидше виконувати такі аналізи, на які раніш вони витрачали багато часу, а також зможуть одержувати більш точні результати аналізу. Передбачено також провести дослідження способів аналізу деяких рідкісних елементів, аналізувати які хіміки тепер ще не мають надійного способу. Ці роботи виконуються за пропозицією Академії наук СРСР. Практичне значення успішного розв'язання поставлених завдань не викликає сумніву.

Четверта проблема плану наукової роботи хіміків полягає в «Дослідженні мінеральних та органічних адсорбентів». Роботи в цій галузі на протязі більше 15 років ведуться під керівництвом комуниста доцента О. Т. Давидова. Ці дослідження вже дали багатий матеріал, який дає можливість висвітлити закономірності так званого йонного обміну, що

Питання навчання—в центр уваги

На відкритті партійні збори фізико-математичного факультету 30 листопада прийшли професори, викладачі і студенти всіх курсів. Обговорювалося питання про політико-виховну і учбову роботу на IV курсі факультету.

З доповіддю виступив парторг IV курсу тов. Тополя. Він відзначив, що поряд з комсомольцями Кіроцьким, Кіценком, Ковалевською та іншими, які поєднують відмінне навчання з громадською роботою, на курсі є ще багато студентів, що вчаться погано. Так, в період весняної екзаменаційної сесії з 80 студентів, які склали методи математичної фізики, екзамен не склало 36 чоловік. На початку поточного року на курсі було 28 студентів, що мали заборгованість. До цього часу їх ще залишилось чотири. Довідач відзначає, що партгрупа четвертого курсу і комсомольське бюро не змогли організувати систематичного вивчення поточного матеріалу, деякі студенти мають великі пробіли у вивченні методів математичної фізики, електродинаміки, квантової механіки. Після доповіді розгорнулося жваве обговорення.

Тов. Плужніков відзначив, що тов. Тополя погано знає студентів на своєму курсі, що саме тому його доповідь констатує факти, а не викриває причини неуспішності студентів. Тов. Плужніков вказав на особливості семестру цього учбового року і закликав присутніх викрити причини поганої успішності та знайти шляхи їх усунення.

В групі студентів-фізиків кафедри технічної фізики нема справжнього працездатного колективу, на який можна спиратися, який треба було б підтримати, який би сам провадив боротьбу з ледарями — порушниками дисципліни, — говорить в своєму виступі старший викладач В. К. Ткач. — І в цьому одна з причин поганого стану політико-виховної і учбової роботи на IV курсі. Відсутність дружнього колективу дуже погано позначається на вивченні спеціальних дисциплін. Тов. Ткач висловив думку, що завданням наших громадських організацій є, в першу чергу, створення колективу зацікавлених своєю спеціальністю студентів, боротьба за активний працездатний колектив.

Виступ студента четвертого курсу Л. Мельника був спрямований на критику того становища, що на факультеті не вірно ув'язані програми по фізиці і математиці. На першому і другому курсах (теперішнього четвертого) курсу фізики читався з таким математичним апаратом, який ще не був викладений в курсі математики, і тому студенти часто не розуміли фізики, а механічно заучували її. Він запропонував на молодших курсах більше уваги приділяти математичній підготовці студентів.

Старший викладач Л. Н. П'ятигорський відзначив важливість і необхідність того, щоб в своїх лекціях наші професори і викладачі освітлювали б і свою наукову діяльність. Він висловив упевненість в тому, що за місяць, який залишився до сесії, можна ліквідувати пробіли в знаннях студентів, якщо вони візьмуться за це одразу ж.

Проф. Повзнер в своєму виступі запропонував студентам четвертого курсу організуватися невеликими групами і починати повторення і розбір лекцій з усього пройденого матеріалу. Зупинившись на причинах поганого стану учбової роботи на четвертому курсі, проф. А. Я. Повзнер відзначає школу ліберального ставлення при оцінці знань деякими викладачами на молодших курсах, яке породжує неправильне ставлення студентів до серйозного вивчення фізики і математики.

Студент четвертого курсу Корнієнко відзначив, що дисципліни, які вивчаються на четвертому курсі, потребують від студентів вміння самим добре розбиратися, думати. А розвиткові самостійного мислення уваги приділяється ще мало. Він вважає поганою постановку студентської науково-дослідницької роботи. Хороша організація цієї роботи допомогла б поліпшенню навчання, вибору спеціальності.

Яскравим був виступ Г. Ю. Кризця. Відзначивши своєчасність постановки питання на відкритих партійних зборах, Г. Ю. Кризень закликав всіх студентів і викладачів сприяти зусилля на відмінне оволодіння знаннями, готувати висококваліфікованих спеціалістів.

Про недоліки політико-виховної і учбової роботи з конкретними пропозиціями щодо їх ліквідування говорили в своїх виступах тт. Горностаєва, Чайковський, Космін та ін. Всього в дебатах виступило 16 чоловік.

Після різностороннього обговорення питання партійні збори прийняли рішення, спрямовані на поліпшення політико-виховної і учбової роботи, на фізико-математичному факультеті.

**І. ВЕРГУНОВ,
М. ОГУРЦОВ,**
студенти IV курсу фізико-математичного факультету.

лежить в основі технології виділення рідкісних елементів і розділення сумішей ряду речовин. На основі йонного обміну побудовано технологічний процес зм'якшення води для паросилових установок. Найважливішим практичним результатом досліджень в цій галузі у нас в ХДУ явився метод звільнення технічної води від домішок сполук кремнію, що дуже важливо для роботи залізничного транспорту в деяких районах СРСР.

Наймолодша проблема плану, яка розробляється лише 5 років, звється «Дослідження процесу електроосадування металічних порошків». В цій галузі продовжуватиме роботу доцент, нині докторант, Д. М. Грицаєв. Вже встановлено і досліджено ряд нових фактів, деякі з них мають принципове теоретичне значення і перспективу практичного застосування. Дальші дослідження можуть мати практичний наслідок, який здається у практиці порошкової металургії.

Перераховані вище п'ять проблем належать до неорганічної та фізичної хімії. Роботи в галузі органічної хімії вперше об'єднуються в плані єдиною проблемою «Дослідження залежності між будовою і забарвленням, реакційною здатністю та іншими властивостями органічних сполук». Ці дослідження дадуть можливість викрити причини появи забарвлення у деяких органічних

речовин, накреслити шляхи синтезу фарбників, знайти залежність між будовою органічного фарбника та деякими його технологічними показниками. Роботи ці будуть і далі проводитися під керівництвом професора Е. С. Холінського та доцента В. Ф. Лаврушина.

Таким чином, особливостями перспективного плану наукової роботи в галузі хімії на 1956—60 роки є: 1) цей план передбачає продовження наукової роботи в тих напрямках, які встановилися на протязі післявоєнних років і вже стали традиційними для хімії в Харківському університеті; 2) кожна з шести запланованих проблем має перспективи виходу в практику, має дати, крім теоретичних наслідків, також той чи інший практичний результат. У цьому виявляються перші результати наполегливої роботи перш за все партійної організації факультету на протязі ряду років над питанням доведення теоретичної наукової роботи до практичних результатів.

Колектив хіміків буде наполегливо працювати і далі над тим, щоб систематично підвищувати науковий рівень своїх досліджень і на цій основі доводити дослідження до такої стадії, на якій можливе практичне використання їх результатів. На такій основі тільки й може вирости міцна співдружність хіміків університету з практикою.

В. КОРНІЄНКО,
декан хімічного факультету.

До 50-річчя грудневого збройного повстання

Очолована робітничим класом революційна боротьба трудящих мас Росії в грудні 1905 р. перейшла в збройне повстання, яке виявилось вищим етапом першої російської революції.

Безпосередню підготовку робітничого класу і селянства до повстання більшовики під керівництвом В. І. Леніна розпочали з перших же днів революції.

III з'їзд РСДРП, який відбувся у квітні 1905 р., поклав початок новому етапу в підготовці повстання. В прийнятій з'їздом резолюції «Про збройне повстання» було вказано, що повстання повинно явитися вирішальним засобом позалення самодержавства і завоювання демократичної республіки. З'їзд зобов'язав всі партійні організації широко розгорнути агітаційно-пропагандистську і організаційно-практичну роботу по підготовці повстання.

Більшовики наполегливо роз'яснювали масам необхідність збройним шляхом покінути з самодержавством, викривали угодницьку позицію меншовиків, створювали бойові дружини і запаси зброї, організовували навчання робітників основам військової справи. Роботою партії по підготовці повстання керував В. І. Ленін, що повернувся в Росію з-за кордону в листопаді 1905 р. На місяць підготовку повстання очолювали Й. В. Сталін, Я. М. Свердлов, М. В. Фрунзе, К. Е. Ворошилов, Артем (Ф. О. Сергєєв) та інші соратники Леніна.

Першими збройне повстання розпочали пролетарі Москви. 7 грудня тут за рішенням Московської Ради, якою керували більшовики, почався політичний страйк, що переріс 9 грудня в відкриту вулуну боротьбу. На вулицях і провулках Москви робітники побудували біля тисячі барикад, на яких боролися до восьми тисяч дружинників. Боротьба продовжувалася дев'ять днів. Особливо впертий характер бої носили в районі Пресні, що стала головною фортецею повстання.

За Московським повстанням в грудні 1905 р. збройні виступи відбулися в Красноярську, Читі, Новоросійську, Пермь, Сормово, Ростові та ряді інших міст Росії. Зі зброєю в руках виступили і революційні робітники України — в Донбасі, Харкові, Катеринославі, Києві, Одесі, Миколаєві та інших містах.

Підготовкою збройного повстання харківських робітників керувала створена тут в кінці січня 1905 р. більшовицька група «Вперед», яка в серпні 1905 р. була перетворена в міський комітет РСДРП. На чолі стояв випробуваний більшовик тов. Артем.

Переборюючи жорстоку протидію з боку кадетів, меншовиків і есерів, що намагалися підкорити маси своєму ідейному впливу, харківські більшовики енергійно пропагували серед робітників ідею повстання, закликали їх запасатися зброєю.

«Ми звертаємося до всіх робітників з гарячим закликом: організуйтеся, товариші, запасайтеся зброєю, примикайте до РСДРП!» — вказувалося в листівці, випущеній харківськими більшовиками в лютому 1905 р.

З нахненням зустріли рішення III з'їзду про збройне повстання, більшовики Харкова в наступний період ще більше посилили свою роботу. В підпільній друкарні був налагоджений масовий випуск листівок і прокламацій, що роз'яснювали робітникам рішення III з'їзду партії, влаштовувалися численні збори, мітинги і демонстрації, які грали серйозну роль у підвищенні революційної активності мас. Важливу роль в даль-

ЗБРОЙНИЙ ВИСТУП РОБІТНИКІВ ХАРКОВА В ГРУДНІ 1905 р.

шому революціонізованні робітників відіграв політичний страйк в жовтні 1905 р. 26 жовтня вийшов перший номер створеної більшовиками газети «Харківський робітничий». Газета закликала пролетарів Харкова не піддаватися на уловки царя, розширяти і поглиблювати боротьбу, довести її до відкритої збройної сутички з самодержавством. Велику роль в мобілізації сил робітничого класу для збройної боротьби мала ленінська газета «Пролетарій», що розповсюджувалася в Харкові.

Виконуючи рішення III з'їзду партії, харківські більшовики одночасно з агітаційною і пропагандистською роботою діяльно готували робітників до повстання в організаційно-технічному відношенні. За ініціативою більшовиків серед робітників був організований збір коштів на придбання зброї. Холодну зброю і бомби робітники виготовляли самі. У виготовленні вибухових речовин брали участь і прогресивні професори та студенти Харківського університету.

З найбільш активних робітників створювалися бойові дружини. Для керівництва ними був створений міський військово-революційний штаб. На Сабуровій дачі регулярно проводилися заняття по вивченню робітниками військової справи. Дружинники вчилися стріляти, кидати бомби та гранати.

Готуючись до збройного повалення самодержавства, харківські більшовики багато уваги приділяли створенню і зміцненню бойового союзу між робітничим класом і селянством. Більшовики роз'яснювали селянам, що їх інтереси можуть бути задоволені лише внаслідок беззавітної боротьби разом з робітничим класом, закликали селянство активно підтримувати збройне повстання робітників. Під впливом революційної боротьби робітничого класу і більшовицької агітації в Харківській губернії стали частіше спалахувати селянські заворушення. Одне з них було відзначено В. І. Леніним в статті «Боротьба пролетаріату і холопство буржуазії», надрукованої в червні 1905 р.

Немало зусиль харківські більшовики приклали також для того, щоб притягти на бік революційного народу солдатів і деяких офіцерів місцевого гарнізону. Їм вдалося схилити симпатії ряду розташованих в місті військових підрозділів на бік робітників і заручитися згодою на їх підтримку в момент збройного повстання.

Сигналом до збройного повстання харківських робітників послужила звістка про початок збройного повстання в Москві.

11 грудня на Сабуровій дачі під керівництвом Артема відбулася нарада представників бойових дружин харківських заводів і військових частин гарнізону, на якій був затверджений розроблений більшовиками план повстання.

Було вирішено, що одна група озброєних робітників збереться 12 грудня на заводі Гельферіх-Саде (зараз «Серп і молот»), з'єднається тут з революційними солдатами з розташованих поблизу від заводу казарм і по сигнальному гудку вирушить до центра міста. Друга група збройних робітників повинна була зосередитися в районі залізничного вокзалу і, захопивши його, виступити на з'єднання з першою групою робітників в районі університету. Після захоплення центра міста і арешту представників царської влади передбачалося створити в місті нову революційну владу і обнародувати заготовлену заздалегідь відозву «До громадян!». Для підтримки революційних робітників і солдатів повинні були прибути селянські загони з навколишніх сіл.

Вранці, 12 грудня, виконуючи накреслений план повстання, озброєні робітники зібралися у дворі заводу Гельферіх-Саде.

— Хто вважає для себе честю до кінця боротися з самодержавством зі зброєю в руках під керівництвом ленінської більшовицької партії, — сказав тов. Артем, на мітинзі, що тут відбувся, — той повинен, міцніше стиснути зброю в руках і залишитися на заводі до приходу паровозників і робітників з інших заводів з своїми бойовими дружинами. Хто вагається, не впевнений в силі робітничого класу, той може вільно і негайно покинути територію заводу». Робітників, які б вагалися, не знайшлося.

Потім Артем відправився на паровозоремонтний завод, а робітники залишилися чекати прибуття бойових дружин з інших заводів, а також революційних солдатів.

Однак план повстання через провокатора-меншовика став ще напередодні відомий властям, які встигли вжити ряд заходів. Перед самим початком повстання було арештовано понад 30 активних його керівників, а солдати Тамбовського полку, які повинні були приєднатися до повсталих робітників, були обеззброєні.

Робітники, що зібралися на заводі Гельферіх-Саде, скоро були оточені козаками і драгунами. Робітникам було запропоновано здати зброю і покинути завод. Але з 700 оточених тільки біля 40 чоловік виявилися малодушними. Останні на пропозицію здатися відповіли вогнем. Одночасно почався артилерійський обстріл заводу.

На виручку обложеним поспішала 3-тисячна колона робітників паровозобудівельного заводу на чолі з тов. Артемом. На Конній площі їх зустріли війська. Збройний загін робітників ХПЗ сміливо вступив в бій з козаками. Зав'язався кривавий бій. Але сили були нерівні. Залишивши на полі бою багато вбитих і поранених, дружинники змушені були відступити. Приблизно в цей же час припинили опір і робітники, що засіли на заводі Гельферіх-Саде.

В цей день збройна сутичка робітників з військами і поліцією мала місце також на Московській вулиці, в районі залізничних майстерень і в Петровському провулку. В боях було вбито і поранено біля 200 чоловік.

Збройне повстання харківських робітників закінчилося поразкою. Воно не було успішним в силу тих же основних причин, які привели до поразки грудневого повстання в Москві та інших містах. Виступ не мав єдиного централізованого керівництва, пролетарі різних міст країни виступали розрізнено і недостатньо організовано, їх боротьба слабо була підтримана селянами і солдатами. Робітникам не вистачало зброї і навчених збройних загонів. Серйозною причиною невдачі повстання явилася і оборонна тактика повсталых, яка є смертю збройного повстання. Поразці повстання багато в чому сприяла дезорганізаторська діяльність меншовиків і есерів.

Збройне повстання в грудні 1905 р., хоча і завершилося поразкою, але не пройшло безслідно. Воно збагатило пролетаріат і весь народ цінним досвідом, який був успішно використаний при проведенні переможного повстання в жовтні 1917 року. Але цим ще не вичерпується значення грудневого повстання. «Цей досвід, — писав В. І. Ленін, — має світове значення для всіх пролетарських революцій».

Г. ПОПОВ,

кандидат історичних наук.

ЕКСКУРСІЯ НА ХТЗ

Коли на початку учбового року обговорювався план роботи в групі, хтось із студентів запропонував відвідати Харківський тракторний завод. Всі з великою охотою підтримали цю пропозицію. І ось нещодавно наше бажання здійснилося.

Ми багато чули про ХТЗ, знали, що це один з найбільших заводів країни. Однак те, що ми побачили, перебільшило всі наші сподівання. Перш за все вражає рівень механізації заводу.

Цікава екскурсія на ХТЗ принесла нам не лише задоволення, а й велику користь — користь, яку може принести тільки безпосереднє знайомство з справжнім виробництвом.

І. НЕЧАЄВА,
студентка III курсу
радіофізичного факультету.

«СТАЛІНСЬКІ КАДРИ»
Стор. 3. 10 грудня 1955 р.

ТВОЇ ТОВАРИШІ СТАЛІНСЬКИЙ СТИПЕНДІАТ ІВАН ЄРЬОМІН

КУТОК САТИРИ

В ЛАБІРИНТЕ

Група IV курсу економічного факультету (комсорг т. Шмеркович) пропустила 1275 годин.

Давно расстался я со сном,
Измучился давно.
Все бегаю, и, в основном,
В кино и из кино.
Я рад на лекции притти,
Хотя б на 5 минут,
Пусть только с моего пути
Рекламы уберут.
А то всегда, как на беду,
На новый фильм билет
И вот никак не попаду
К себе на факультет...

ПОЧТИ ЦИРКОВОЙ ТРЮК

Студентка V курсу істфаку Ліпкіна систематично «закінчує» учбовий рік з академічною заборгованістю.

К С О Ж А Л Е Н И Ю, Б Ы Л Ь

Был на Артема
новый дом,
В нем Пьянский
проживал
И в магазине
за углом
Он водку покупал.
Любил хлебнуть,
любил хватить,
До положенья риз,
А нос, что тут
греха танть,
Весьма,
весьма был сиз.

Он знал в ликерах
разных толк,
Смог вина
все познать,
И очень часто
лез под стол,
Смирению отдыхать.
Но до того,
как совершить
Тернистый этот путь,
Пытался он окно
разбить,
Иль шкаф
перевернуть.

Текст Л. Сотніка.
Мал. В. Даніленко.

ПОЛАМАТИ БАР'ЕРИ МІЖ ЧИТАЧЕМ І КНИГОЮ

В № 9 журналу «Октябрь» надруковано початок нової повісті К. Паустовського «Золота роза». З великим зацікавленням чекали ми наступних номерів журналу. Бібліотека по вул. Раднаркомівській, № 15, одержує два примірники «Октябрі», але два тижні після того, як журнал поступив у фонд бібліотеки фізмату, ми не могли його прочитати. Видавши перший примірник журналу 11 листопада, другий затримано до 23-го, бо його читали різні відповідальні працівники університету, бібліотечні працівники та їх знайомі.

Завідуюча бібліотекою тов. Іванова вважає, що перш ніж книга дійде до читача, її повинен почитати бібліотекар. Це вірно, але дуже погано, коли це читання затягується на декілька тижнів. Крім того, у фонді бібліотеки є примірники, які не видаються на руки (читальний зал), і працівни-

ки бібліотеки мають можливість користуватися ними в неробочий час.

Новинки літератури затримуються в бібліотеці фізмату по місяцю і по іншій причині: господарська частина дуже неохоче виділяє машини для транспортування літератури. Ще в минулому році про це писала в газеті «Сталінські кадри» зав. бібліотекою тов. Іванова, але зрушень тут і зараз немає ніяких.

Треба, нарешті, полатати бар'єри, які штучно зводяться між читачем і книгою.

Ю. ЖАМОЙДО,
Г. ЖУРАВКА.

Редактор Г. ПОПОВ.

Початком своєї біографії студент четвертого курсу геологічного факультету Іван Єрьомін вважає 1943 рік, коли, закінчивши 7 класів школи, він пішов до Радянської Армії. Армія була справжньою школою дисциплінованості і наполегливості — рис, що проявляються в характері Єрьоміна на кожному кроці. Повернувшись з армії, юнак хотів було подати заяву до Лисичанського геологічного технікуму, але, порадившись зі своїм другом Іваном Іллічем Ільїним, який зараз вже захистив кандидатську дисертацію на геологічному факультеті, він прийняв остаточне рішення — стати студентом геологічного факультету Харківського університету. Але для цього треба було ще закінчити десятирічку. І Іван Єрьомін йде до 8 класу 10-ї середньої школи м. Харкова. Він вчиться, переборюючи труднощі, тільки на «відмінно». Одночасно Єрьомін працює секретарем комсомольської організації. Коли Іван закінчив з грамотою 8-й клас, педагогічна рада школи перевела здібного учня одразу в 10-й клас. І тут Іван залишився, як і раніш, першим. Успішне закінчення ним десятирічки було заслужено увінчано золотою медаллю.

Двері університету широко розкрилися перед ним. Перша мрія здійснилася!

Влітку перед початком занять на факультеті Іван працював піонервожатим в таборі заводу «Серп і молот». Діти були не з особливо слухняних, і ніхто не хотів братися до роботи з ними. Але не в характері комсомольця Єрьоміна було зупинятися перед труднощами, уникати їх. Іван став піонервожатим якраз в цьому «важкому» загоні. До кінця літа діти так подружили з ним, що не хотіли відпуска-

ти його від себе і довго, більше року, підтримували з ним зв'язок. Іван часто приїздив до них в дитячий будинок, допомагав випускати газети, організовувати вечори самодіяльності.

На першому курсі студент Іван Єрьомін був обраний групоргом. Він не тільки на-полегливо вчився, але і про-вадив велику роботу в нау-кових гуртках. Його доповідь була висунута на міську кон-ференцію студентських нау-кових робіт. На другому кур-сі Івана обрали в комсо-

мольське бюро. Він став від-повідальним за політико-виховну роботу на факультеті. Але це не заважало йому працювати і в геологічному гуртку (під керівництвом доцента Усенко). На наступних курсах Єрьомін продовжує відмінно вчи-тися і займатися громад-ською роботою. За це йому була присуджена Сталін-ська стипендія.

На практиці після III курсу Іван був на півночі Середнього Уралу і привіз звідти багатий матеріал. За-раз він збирається викори-стати його для написання дипломної роботи. В цьому році вже на IV курсі Іва-на обрали головою профбю-ро геологічного факультету. «Профорганізація не стоїть у нас на потрібній висоті, — говорить він. — Але те, що на-креслено за планом буде великим кроком вперед. Дещо вже зроблено в цьому на-прямку. Всі міроприємства добре проходять тоді, коли в них приймають участь як комсомольська, так і проф-спілкова організація. Авто-ритет профспілкової органі-зації буде зростати, якщо во-на буде активно відгукува-тись на найрізноманітніші запити студентів, буде спри-яти їх навчанню і покращен-ню побуту».

Слухаючи Івана, я впев-нився в тому, що він захоп-лений своєю роботою, почу-ває в собі багато свіжих сил, що і в профспілці він продовжує працювати з ком-сомольським вогником, який властивий йому.

Побажаймо йому дальших успіхів!

Л. БОЛЕСЛАВСЬКИЙ.

Ближче до життя школи

Завдання, що стоять перед університетами нашої країни по підготовці висококваліфікованих спеціалістів широкого профілю, здатних забезпечити високий рівень політехнічного навчання в середній школі, ставить на перший план університетської роботи питання методи-ки викладання.

Найбільш різноманітні завдання методичної підготовки студентів стоять перед викладачами біологічного факультету. Вчитель-біолог, як відомо, крім курсів ботаніки, зоології і дарвінізму, повинен провадити в середній школі велику кількість робіт, пов'язаних з організацією біологічного кабінету та пришкольній ділянці, проводити екскурсії на різні об'єкти сільськогосподарського виробництва. З метою підготовки студентів до такої різноманітної діяльності на біологічному факультеті в останній час старшим методистом, кандидатом біологічних наук Л. Л. Гельфенбейном і методкомісією намічено провести ряд міро-приємств; питання методич-ної роботи обговорювалося на відкритих партійних зборах факультету.

Однак загальним недо-ліком є ще мала увага пита-ням методики на кафедрах факультету. В цьому відно-шенні без сумніву корисним починанням є постановка питання про викладання дарвінізму в середній школі на спеціальному засіданні кафе-дри дарвінізму та генети-ки. З доповіддю на тему: «Про викладання дарвінізму в середній школі і завдання кафедри по підготовці сту-дентів» на цьому засіданні виступив тов. Гельфенбейн. В обговоренні доповіді взя-ли участь завідувач кафед-рою доцент М. П. Воловик і викладачі кафедри. Були прийняті конкретні рішення, спрямовані на поліпшення підготовки студентів до ви-кладання курсу дарвінізму в середній школі.

Засідання кафедри дарвінізму та генетики, присвяче-не поліпшенню підготовки майбутніх викладачів, без-сумнівно принесе користь і зосередить увагу кафедри на питаннях методики, які ма-ють важливе значення для викладання дарвінізму в се-редній школі.

В. ШАХБАЗОВ.

Листи до редакції

ВІДНОВИТИ РОБОТУ СЕМІНАРУ

Вчені фізико-математичного факультету приділяють серйозну увагу вивченню марксистсько-ленінської теорії. Тільки озброївшись знаннями діалектичного матеріалізму, можна вірно зрозуміти основи фізико-математичних наук. Ось чому такий великий інтерес викликали в свій час конференції фізиків, математиків, астрономів та механіків факультету, присвячені питанням марксистсько-ленінської філософії в математиці, фізиці та боротьбі проти ідеологічних перекохань в цих науках.

В минулому учбовому році увагу партійної організації до питань партійної освіти було послаблено, контроль за самостійно вивчаючими марксистсько-ленінську теорію був майже відсутній, а семінар, присвячений філософським питанням в фізиці, який в позаминулому році працював добре, в минулому році зовсім не функціонував. В цьому році багато хто висловився за відновлення цього семінару, яким успішно керував комуніст, кандидат наук Л. М. П'ятигорський. Виявили бажання працювати в цьому семінарі комуністи і безпартійні: професори Я. П. Бланк, А. Я. Повзнер, В. А. Марченко, доценти А. І. Сластьонов, В. Ф. Сутулін, А. С. Лейбін, Д. З. Гордева і інші — всього 25 чоловік.

Необхідно приділити серйозну увагу роботі цього семінару і одночасно налагодити контроль за самостійно вивчаючими марксистсько-ленінську теорію, які не ввійшли в склад семінару.

Доцент Д. ГОРДІВСЬКИЙ.